

Individ- och familjenämnden

Tid:	Torsdagen den 26 februari 2026 kl. 08:30-10:40, ajournering kl. 10:05-10:20
Plats:	Kommunfullmäktigesalen, Rådhusplanaden 6
Beslutande:	Andreas Lundgren (S), ordförande Hanna Lundin Jernberg (L), vice ordförande Mehrana Bassami (S) Leif Berglund (S) Gisela Lindmark Eriksson (S) Bo Johansson (S) Igor Hell (M) Greger Knutsson (M), tj. g ersättare för Alireza Mosahafi (M) Andreas Sellstedt (V) Ahmed Hersi (MP) Lars Ove Renberg (C), tj.g ersättare för Veronica Kerr (KD)
Övriga deltagare:	Se sidan två
Utses att justera:	Hanna Lundin Jernberg (L), måndagen den 2 mars kl. 09.00
Sekreterare:	 <i>Digital underskrift</i> §§ 43-44 Rose-Marie Lång Bäckström, nämndsekreterare
Ordförande:	 <i>Digital underskrift</i> Andreas Lundgren (S)
Justerare:	 <i>Digital underskrift</i> Hanna Lundin Jernberg (L)

BEVIS**Justerat protokoll har offentliggjorts genom anslag**

Organ:	Individ- och familjenämnden
Sammanträdesdatum:	2026-02-26
Anslaget har satts upp:	2026-03-02
Anslaget tas ner:	2026-03-24
Förvaringsplats:	Stadshuset, Norra flygeln, Skolgatan 31 A

Underskrift: *Digital underskrift*
Rose-Marie Lång Bäckström

Ej tjänstgörande ersättare

Marikk Henriksson (S)

Pär Berglund (S)

Jenny-Ann Danell (L) § 43

Tjänstepersoner

Karolina Lundqvist, socialdirektör stöd- och omsorgsförvaltningen

Rose-Marie Lång Bäckström, nämndsekreterare

Carina Nylander, samordnare äldreomsorgsförvaltningen

Ida Bergström, enhetschef äldreomsorgsförvaltningen

Patrik Sandström, upphandlare upphandlingsbyrån

§ 43

Diariernr: IFN-2026/00048

Godkännande av dagordning och frågan om anmälan av jäv

Beslut

Individ- och familjenämnden godkänner dagordningen för dagens sammanträde.

Individ- och familjenämnden noterar att ingen ledamot eller ersättare anmäler jäv.

Ärendebeskrivning

Fastställande av föredragningslista för individ- och familjenämnden sammanträde den 26 februari 2026 och fråga om jäv. En ledamot eller en ersättare som är jävig får inte delta i handläggningen av ärendet och inte heller närvara när ärendet avgörs.

Beslutsunderlag

Kallelse/föredragningslista 2026-02-26

Beredningsansvariga

Rose-Marie Lång Bäckström, nämndsekreterare

§ 44

Diariernr: IFN-2025/00312

Förstudie LOU hemtjänst

Beslut

Individ- och familjenämnden godkänner förstudierapporten och de slutsatser som presenteras.

Individ- och familjenämnden ger förvaltningen i uppdrag att utforma upphandlingsdokument och avtal med stöd av rekommendationerna i förstudien samt följande tillägg:

- Att i upphandlingsdokumentet tydliggöra att kollektivavtalsliknande villkor är ett skallkrav.
- Att för ökad valfrihet se över möjlighet till överlappning mellan zonerna.
- Att säkerställa ekonomiska förutsättningar för hemtjänst på landsbygd.
- Att för framtiden utreda förutsättningar för upphandling av idéburna aktörer, med särskilt fokus på landsbygden.
- Att kommunen ska ansvara för genomförandet av brukarenkät.

Ärendebeskrivning

I samband med beslut om förändrad upphandlingsform av hemtjänst från LOV, lag om valfrihet till LOU, lag om offentlig upphandling i september 2025 togs även beslut om att genomföra en förstudie.

Resultatet från förstudien ska bidra till utformning av förutsättningar, villkor, krav och uppföljning i upphandlingsdokument och avtal. De inhämmande synpunkterna och förslagen från berörda organisationer, föreningar och privata utförare ses som mycket viktiga inspel i den fortsatta processen.

Vid insamlandet av synpunkter och förslag från samtliga dialoger och samråd som genomförts har förstudien satt fokus på nio utpekade ämnen tillsammans med övriga allmänna synpunkter och förslag. Förstudien har samordnats av äldreomsorgsförvaltningen.

Individ- och familjenämndens beslutsordning

Yrkande

Andreas Lundgren (S) och Ahmed Hersi (MP) yrkar bifall till tjänsteskrivelsens förslag till beslut samt gör följande tilläggsyrkanden:

- Att i upphandlingsdokumentet tydliggöra att kollektivavtalsliknande villkor är ett skallkrav.
- Att för ökad valfrihet se över möjlighet till överlappning mellan zonerna.
- Att säkerställa ekonomiska förutsättningar för hemtjänst på landsbygd.
- Att för framtiden utreda förutsättningar för upphandling av idéburna aktörer, med särskilt fokus på landsbygden.

Hanna Ludin Jernberg (L) yrkar för Allianspartierna (KD, M, C och L) avslag på förstudien i dess nuvarande utformning samt på de vägledande rekommendationerna.

Förstudien innehåller ett omfattande material och många inspel, men de slutsatser som dras saknar på flera avgörande punkter tydlig analys, alternativredovisning och risk- och konsekvensbedömning. Särskilt gäller detta förslaget om tre geografiska områden och tre utförare med 15 procent vardera.

Det framgår inte hur volymfördelningen om 15 procent per utförare praktiskt ska förenas med reell valfrihet för den enskilde. Om volymer ska garanteras eller begränsas riskerar det att skapa ett system där den hemtjänsttagares val underordnas konstruktionen av upphandlingen. Valfriheten måste vara verklig, inte administrativt begränsad.

Förstudien redovisar inte heller tillräckligt hur alternativa modeller har analyserats, exempelvis avropsavtal utan volymgaranti eller andra former av geografisk indelning. Erfarenheter från relevanta jämförelsekommuner, såsom Linköping och Uppsala, är inte tydligt genomarbetade i de rekommendationer som föreslås.

Vidare riskerar vissa av de krav som diskuteras, exempelvis generella heltidskrav och kraftigt förkortad starttid för nya uppdrag, att bli kostnadsdrivande och svåra att genomföra utan att påverka kvalitet, arbetsmiljö och

stabilitet i verksamheten. Upphandlingskrav måste vara proportionerliga och förenliga med långsiktig kvalitet och konkurrens.

En förändring av denna omfattning kräver ett mer genomarbetat beslutsunderlag där valfrihet, kvalitet, proportionalitet och genomförbarhet tydligt säkras.

Andreas Sellstedt (V) yrkar:

Att utformandet av upphandlingsdokument och avtal för LOU hemtjänst utöver förstudiens rekommendationer även beaktar följande:

1. Prioritering av reserverad upphandling av idéburna aktörer.
2. Att det i utformandet av geografiska områden beaktas möjligheten att etablera vissa områden som cykeldistrikt.
3. Kollektivavtalsenliga villkor för personal.
4. Grupplokal/samlingslokal i anslutning till upphandlat område för att minska bilresande.
5. Kommunen ska ansvara för genomförandet av brukarenkät.
6. Att utbildad personal ska ges förtur vid anställning.

Andreas Lundgren (S) och Ahmed Hersi (MP) yrkar bifall till Sellstedts (V) yrkande nummer fem.

Jämkning av yrkanden

Efter överläggningen jämkar Lundgren (S) och Hersi (MP) sitt tilläggsyrkande nummer ett och Sellstedt (V) sitt tilläggsyrkande nummer tre till ett gemensamt yrkande, enligt följande: "Att i upphandlingsdokumentet tydliggöra att kollektivavtalsliknande villkor är ett skallkrav." Lundgren (S), Hersi (MP) och Sellstedt (V) står bakom det jämkade yrkandet.

Individ- och familjenämndens beslutsgång

Ordförande frågar om yrkandena är rätt uppfattade och finner så.

Ordförande frågar om att nämnden först kan pröva tjänsteskrivelsens förslag mot beslut mot Allianspartiernas yrkande och finner så. Ordförande ställer tjänsteskrivelsens förslag till beslut mot Allianspartiernas yrkande och finner att tjänsteskrivelsens förslag till beslut bifalls.

Ordförande frågar om nämnden därefter kan pröva varje tilläggsyrkande för sig och finner så.

Ordförande ställer bifall mot avslag för Lundgrens (S), Hersis (MP) och Sellstedts (V) jämkande gemensamma yrkande och finner att det bifalls.

Ordförande ställer bifall mot avslag för Lundgren (S) och Hersis (MP) tilläggsyrkanden nummer två, tre och fyra och finner att de bifalls.

Ordförande ställer bifall mot avslag för Sellstedts (V) tilläggsyrkande och finner att tilläggsyrkande nummer fem bifalls samt att tilläggsyrkande nummer ett, två, fyra och sex avslås. Tilläggsyrkande nummer tre är jämkad.

Beslutsunderlag

Bildspel

Förstudie LOU- upphandlad hemtjänst i Umeå Kommun

Bilaga 1: Medverkande från verksamheter

Bilaga 2: Barnkonsekvensanalys

Bilaga 3: Förslag konsekvenstrappa

Bilaga 4: Beslutsunderlag och rekommendationer

Beredningsansvariga

Carina Nylander, äldreomsorgsförvaltningen

Ida Bergström, äldreomsorgsförvaltningen

Beslutet ska skickas till

Karolina Lundqvist, socialdirektör

Carina Nylander, samordnare äldreomsorgsförvaltningen

Ida Bergström, enhetschef äldreomsorgsförvaltningen

Elektroniska underskrifter

Det här dokumentet har skrivits under elektroniskt av de personer som listas i signaturpanelen.

Underskrifterna uppfyller kraven för avancerad elektronisk underskrift enligt definitionen i eIDAS (EU:s förordning 910/2014).

Äktheten kan valideras enligt internationella standarder i en valideringstjänst som uppfyller förordningen. Validering kan exempelvis göras här: <https://validate.signport.se/>

Där finns även information om hur validering kan göras i Adobe Acrobat Reader.

Notera, om dokumentet skrivs ut på papper, eller 'skrivs ut' till ett nytt PDF-dokument, följer de elektroniska underskrifterna inte med. Endast det elektroniskt underskrivna originaldokumentet kan valideras.